

Og so varð verkfall

Høvuðsatvoldin er eftirlønargrunnurin, ið arbeidarafeløginu ikki vilja hava. Tey vilja heldur hava reiðan pening

Klokkan hálvum sjei friggjamorgunin uppgav semingsmaðurin Petur Zachariassen at royna semju millum arbeidsgevararnar og tey fimm arbeidarafeløginu, Føroya Arbeidarafelag, Klaksvíkar Arbeidskvinnufelag, Klaksvíkar Arbeidsmannafelag, Havnar Arbeidskvinnufelag og arbeidskvinnufelagið Fjallbrúður í Vági. Og so varð verkfall lýst.

Samráðingarnar millum arbeidsgevararnar og Havnar Arbeidsmannafelag hildu tó á ótarnaðar. Tá tað slitnaði, høvdu partarnir sitið á Hafnia síðan klokkan trý hós-dagin seinnaftur.

Longu hósadagin skiltist á teimum flestu í samráðingunum, at tey høvdu litlar vónir um úrslit. Samráðingarnar millum partarnar góvu einki, og semingsmaðurin megnaði ikki at fáa partarnar nærri hvørjum øðrum.

4-bólkurin nevast í dagligari talu tey fyra fakfeløginu, sum hava samráðst saman hesar dagar. Tað hevur ikki altíð gingið so væl við samstarvinum millum tey og Føroya Arbeidarafelag, men hesar dagar hevur sambandið verið gott, og tey hava verið samd um,

hvat var vert at halda fast um. Havnar Arbeidsmannafelag hevur ikki verið við í tí samstarvinum.

Eftirlønargrunnurin í vegin

Og tað er av góðum grundum, tí størsta forðingin fyri úrsliti er eftirlønargrunnurin. Henda eftirlønargrunnurin heldur Havnar Arbeidsmannafelag fast við, og arbeidsgevararnir krevja, at hini fakfeløginu skulu hava somu skipan. Men tað vilja arbeidarafeløginu ikki. Tey halda ikki, at arbeidsgevararnir kunnu trýsta ein eftirlønargrunnur niður yvir tey, tí limirnir í teimum fimm feløgnum hava greitt sagt, at tey heldur vilja hava pengarnar útgoldnar, enn at ein prosentpartur av løninum skal fara í ein eftirlønargrunnur. Bæði Havnar Arbeidsmannafelag og arbeidsgevararnir hava kravt, at útgoldna tímalønin hjá Havnar Arbeidsmannafelag og hinum aftur verður líka. Men hini fimm arbeidarafeløginu siga, at feløginu eiga at fáa tað sama fyri tíman frá arbeidsgevarunum. Havnar Arbeidsmannafelag ræður sjálvt fyri, um tað vil hava

ein prosentpart í eftirlønargrunnur, men ta upphæddina vilja hini hava upp á lønina. Og har stendur tað.

Tvey ára gomul fløkja

Fløkjan við eftirlønargrunnurin byrjaði við seinastu sáttmálasamráðingum fyri tveimum árum síðan. Tá góðtøku bæði feløginu í Havn og bæði í Klaksvík eitt semingsuppskot við eftirlønargrunnurin. Men við fyrivarni, tí uppskotið fingi limirnir í feløgnum høvi til at taka støðu til. Arbeidskvinnufeløginu í Klaksvík og í Havn vóru ikki í va. Tey vrakaðu eftirlønargrunnurin, men mennirnir góðtøku hann. Seinni royndi Klaksvíkar Arbeidsmannafelag at sleppa av við grunnin aftur, men tað vildu arbeidsgevararnir ikki loyva teimum. Tískil hava mennirnir í Klaksvík og í Havn fingið eitt prosent av løninu goldna í eftirlønargrunnur og hava harvið fingið 63 oyru minni um tíman útgoldin sum tímaløn.

Sáttmálasamráðingarnar hesa ferð hava í veruleikanum ikki verið nakrar samráðingar. Partarnir hava ikki kunnað tosað saman um nakað. Síðan mánakvöldið sóu fakfeløginu einki til arbeidsgevararnar. Semingsstovnurin kom bara við tveimum semingsuppskotum, ið bæði vórðu vrakað. M.a. tí tey 63 oyruni ikki vóru á muni millum hini feløginu og Arbeidsmannafelag, sum framvegis hevur sín eftirlønargrunnur. Harafturat vóru í semingsuppskotunum næstan ongar hækkingar av yvirtíðarsatsunum, og viðbøturnar fingi bara nøkur oyru afturat.

Góður hýrur

Sjálvt um eingi úrslit vóru at hómá, vóru eingi tekin um mismót í fakfeløgnum. Hýrurin var frálíkur hóskvöldið og friggjakvöldið á Hotel Hafnia, har øll samráddust. Hver

Til fyrri stuttum var hetta nevndin í Føroya Arbeidarafelag. Johannes Olsen, sum situr uttast til vinstru, er nú farin frá. Í hansara stað er komin Simun Pauli

Tí eru vit ímóti eftirlønargrunninum

FA vil heldur hava eykapensión

Fyrst av øllum: Vit eru ikki ímóti eftirløn. Men vit halda tað ikki vera rætt at taka prosent av løninu og gera ymiskar eftirlønarskipanir út frá hesum prosentgjaldi. Hetta hevur við sær, at tey, sum tjena nógv, meðan tey eru í vinnu, fáa stóra eftirløn. Men tey við litlari inntøku fáa litla eftirløn. Høvdur ein forvunnið 20-25.000 um mánaðin, gevur hetta t.d. (alt eftir %-inngjaldinum) 9-10.000 krónur um mánaðin í eftirløn. Men tann, ið fær 10.000 krónur um mánaðin bara fær 4.000 í eftirløn.

Tað er eftir okkara tykki órættvist at halda fast við og økja um støttarmunin heilt upp í pensiónsaldurin.

Hetta er eisini beint ímóti tí pensiónsskipan, sum vit hava nú. Grundupphæddin verður útgoldin til øll, og tey, sum ongar inntøkur hava afturat, fáa eina viðbót. Henda skipan ger í hvussu er ikki støttarmunin størri í pensiónsárunum.

Tann eftirlønarskipan, sum nú roynt verður at trýsta inn á okkum, er bæði órimilg og órættvis. Tað eru eisini aðrar týðandi grundir til, at vit eru ímóti einari eftirlønarskipan sum tí hjá Havnar Arbeidsmannafelag:

parturin hevði síni høli. Men luttakarnir vóru ofta at siggja á gongum, trappum, í liftini og í matstovuni, har prátið var livligt. Onnur fakfelagsfólk, sum ikki eru í samráðingum just nú, vitjaðu fyrri at fregnast um møgulig úrslit.

1) Grunnurin hjá Havnar Arbeidsmannafelag er ikki ein grunnur hjá feløgnum. Arbeidsgevarin hevur vetorætt í øllum avgerandi viðurskiftum. Í øðrum londum, m.a. Danmark, umsita og ráða feløginu yvir grunninum av tí heilt einfaldu orsök, at hetta er eftirløn hjá arbeidarunum.

2) Grunnurin hjá Havnar Arbeidsmannafelag er soleiðis skipaður, at arbeidsgevarin og arbeidarin gjalda hvør sitt prosent inn í grunnin, t.v.s., at báðir partar gjalda líka nógv.

Hetta er ein klárt verri skipan enn tær almennu eftirlønarskipanir, har arbeidsgevarin skal gjalda tveir triðingar og løntakarin ein triðing.

Hetta eru so nakrar av grundunum til, at vit ikki kunnu góðtaka eina eftirlønarskipan sum ta hjá

Havnar Arbeidsmannafelag.

Vit eru ikki ímóti, at Havnar Arbeidsmannafelag ynskir at gera eina eftirlønarskipan fyri sínar limir. Tað stendur Havnar Arbeidsmannafelag púra fritt at gera ta pensiónsskipan, sum teir nú einferð halda vera best. Men Føroya Arbeidarafelag kann ikki á nakran hátt góðtaka, at Havnar Arbeidsmannafelag og arbeidsgevararnir vilja kroysta okkum til at góðtaka eina eftir okkara sannføring vánaliga og órættvís eftirlønarskipan.

At landsstýrið just nú kannar, hvussu ein eykapensión kann skipast, er bert ein grund aftrat til at lata vera við at taka við eina vánaligari eftirlønarskipan nú.

Føroya Arbeidarafelag
Kári Petersen, skrivari

Yvirlýsing í samband við sáttmálasamráðingarnar

Landsfelagið Føroyinga í Útbúgving mótmælir hervið harðliga, at arbeidsgevarafelagið í sáttmálasamráðingum sínum við arbeidarafeløginu hevur kravt, at lægri løn skal latast øllum, ið hava arbeitt minni enn 1 ár sum arbeidsfólk.

Hetta er eitt grovt álöp á núverandi skipan, har øll yvir 17 ár fáa fulla arbeidsmannaløn.

Landsfelag Føroyinga í Útbúgving heitir innliga á arbeidarafeløginu um ikki at ganga hesum órimiliga kravi frá arbeidsgevarunum á mæti.

Landsfelag Føroyinga í Útbúgving

Heilsuverkið undantikið

Millum limirnir í feløgnum í verkfalli eru bæði heimahjálparar og starvsfólk á sjúkrahúsum og heilsuverkinum annars. Men heilsuverkið verður ikki rakt av verkfallinum.

Fakfeløginu hava samtykt at gera undantaksloyvi fyri hesar limirnir, sum tí fara at arbeiða undir verkfallinum.